

EKONOMİK GÖRÜNÜM

EKONOMİK VE MALİ POLİTİKA GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI
Eylül 2011, No:6

Bu sayıda;

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ortaklığında yayımlanan G20 ekonomilerinde işgücü ve istihdam piyasasındaki gelişmeleri ele alan Rapor¹ değerlendirilmiştir.

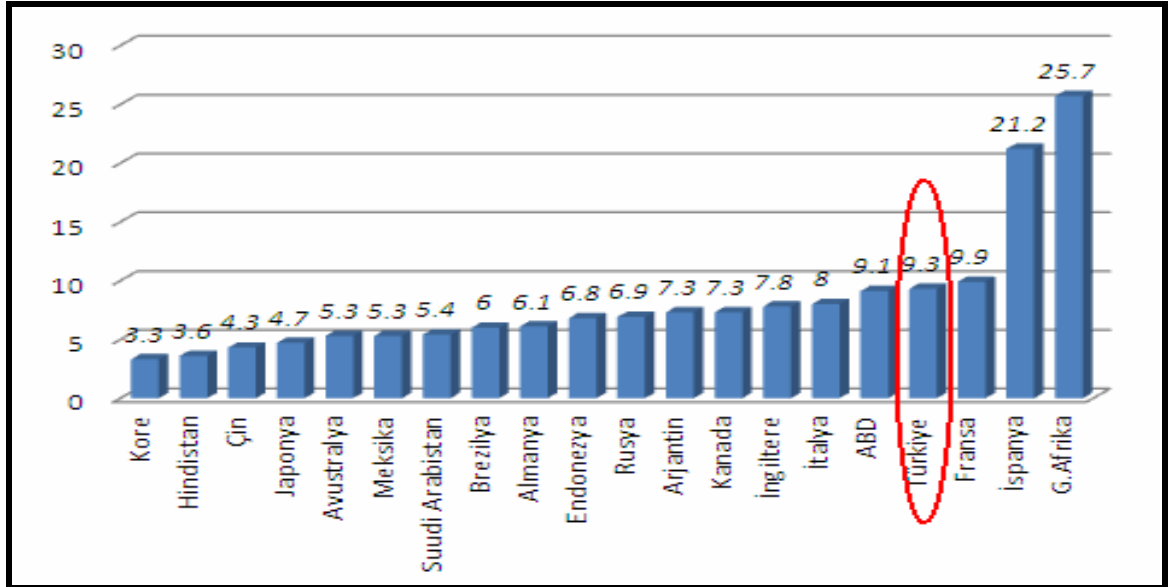
---

¹ ILO ve OECD "Short-term Employment and Labour Market Outlook and Key Challenges in G20 Countries", September, 2011

Türkiye, G20'de en yüksek işsizliğe sahip 4. Ekonomi

- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ortaklığında hazırlanan ve krizden çıkış sürecinde G20 ekonomilerinin iş gücü ve istihdam piyasasındaki gelişmeleri değerlendiren çalışma önemli tespitler içermektedir.
- Güncel verilerle hazırlanan rapora göre **G20 ekonomileri içinde en yüksek işsizliğe sahip dördüncü ekonominin Türkiye olduğu anlaşılmaktadır.**
- Yaşanan hızlı büyümeye rağmen Türkiye'de işsizlik oranı küresel krizin merkez üssünde yer alan pek çok ülkeden halen daha yüksektir.

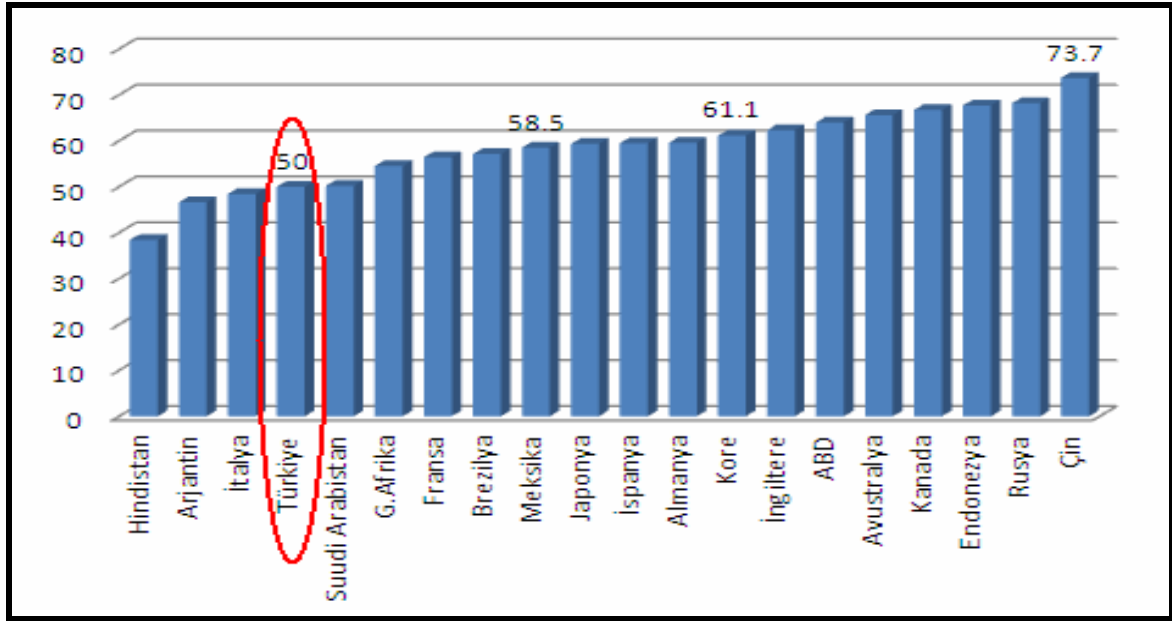
Grafik.1: G20 Ekonomilerinde İşsizlik (% , Uygun Güncel Verilere Göre)

Kaynak: ILO, OECD

- Raporun önemli bir diğer tespiti **iş gücüne katılımında da Türkiye'nin en kötü performans gösteren dördüncü ekonomi olmasıdır.**
- **Diğer bir ifadeyle çalışma çağındaki nüfusunu işgücü piyasasında değerlendirme konusunda G20 içinde en zayıf dördüncü ekonomi Türkiye'dir.**
- **Rakamlar Türkiye'nin en önemli varlığı olan insan gücünü çalışma hayatına dâhil edemediğini açıkça göstermektedir.**

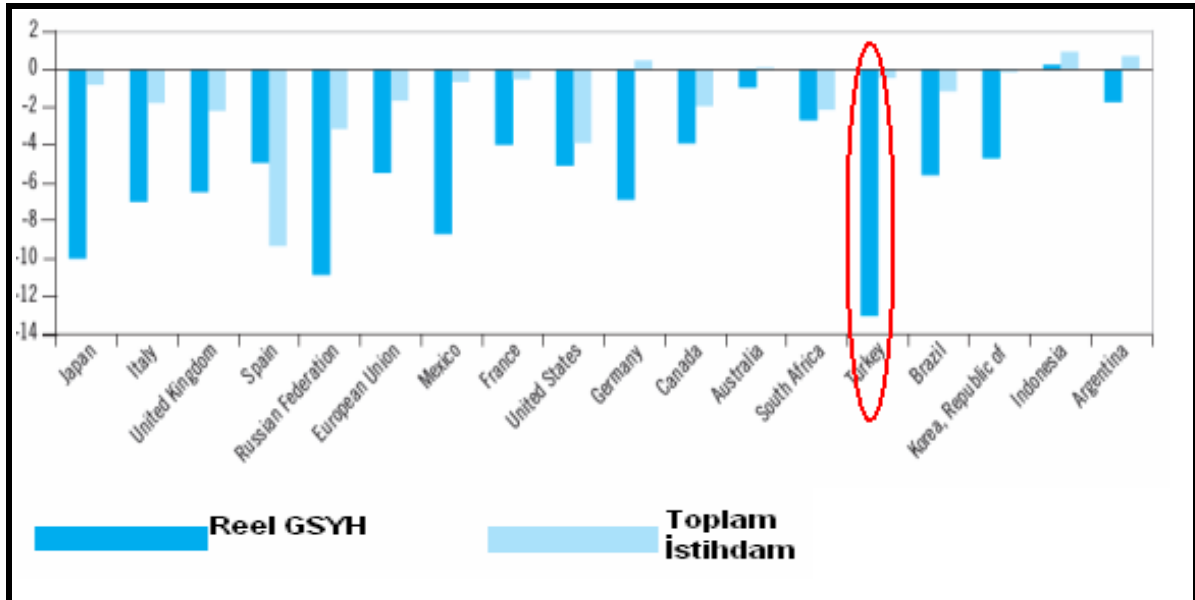
Grafik.2: G20 Ekonomilerinde İşgücüne Katılım Oranı (%)

Kaynak: ILO, OECD

- Raporda sunulan grafikler 2008–2009’da en sert daralan G20 ekonomisinin Türkiye olduğunu bir kez daha doğrulamaktadır. Yere en sert çarpan ekonominin yukarı sıçraması da kolay olmaktadır.

Grafik.3: 2008–2009 Krizi (En Yüksek GSYH’dan En Düşük GSYH’ya Fark)

Kaynak: ILO, OECD

- **Raporda buna benzer çarpıcı pek çok rakam ve tespit bulunmasına karşın; basın ve yayın organlarında sadece kriz sonrasında Türkiye'nin en yüksek istihdam artışı sağlayan G20 ekonomisi olmasından bahsedilmektedir.**
- Bu elbette olumlu bir gelişmedir. Bununla birlikte, 2011'in Haziranı ile 2009 yılının aynı ayı arasında yaratılan 2 milyon 954 bin kişilik istihdamın 813 bini tarımdan gelmektedir. Yani yaratılan toplam istihdamın % 27,5'i tarımdan gelmiştir. Aynı dönemde sanayinin toplam istihdam artışına katkısı % 24,5'dir.
- Bir diğer ifadeyle yaratılan her 100 istihdamın 28'i tarım, 25'i ise sanayi sektöründe gerçekleşmiştir. Geriye kalan 47 kişilik istihdam ise inşaat ve hizmetler sektörlerinde yaratılmıştır. Krizde köyüne dönen ve bahçesinde bir saat çapa sallayan vatandaşlarımız bu dönemde iş sahibi sayılmıştır.
- Nitelikli iş yaratamayan bir ekonomide gelir dağılımının bozulması da kaçınılmazdır. Milli gelir içinde % 8 ağırlığa sahip tarım sektörünün, toplam istihdamda % 26 paya sahip olması Türkiye'de gelir dağılımını bozan bir husustur.

Tablo.1: İstihdam Rakamları (Haziran Ayları İtibariyle, 1000 Kişi)²

	Toplam	Tarım Dışı	Sanayi	Tarım
2007	21 564	16 117	4 219	5 447
2009	21 947	16 160	3 973	5 787
2011	24 901	18 301	4 697	6 600
Artış (Bin Kişi)				
2011–2007	3 337	2 184	478	1 153
2011–2009	2 954	2141	724	813

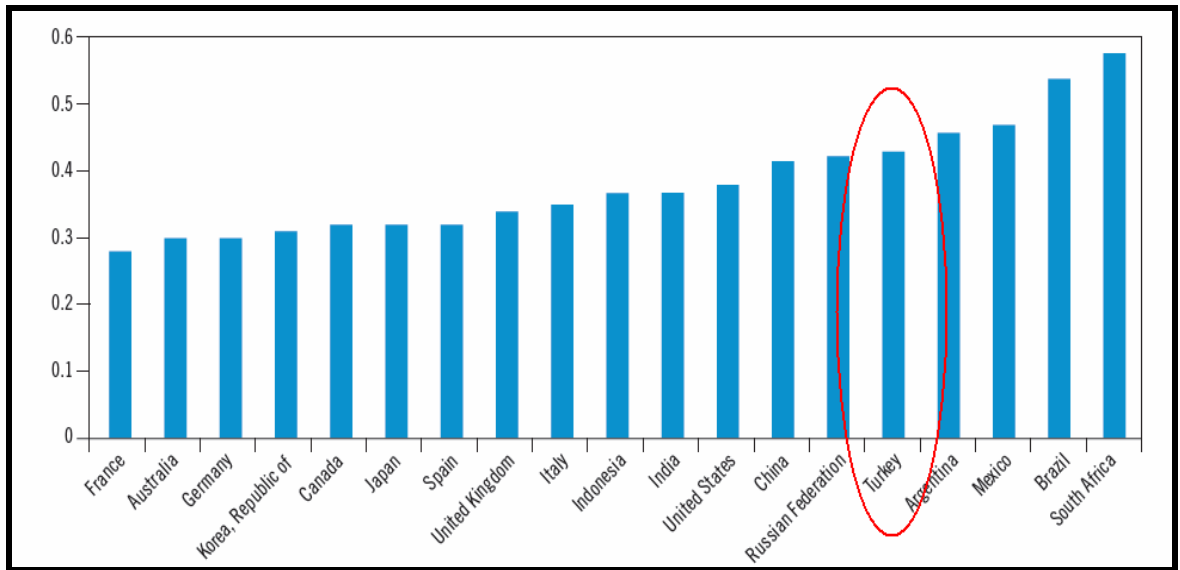
Kaynak: TÜİK, Kendi Hesaplamalarımız

² TÜİK istihdamın sektörlere göre dağılımında belirli dönemlerde revizyonlar yapmaktadır. 2010 yılında Nace Rev. 2'ye göre yapılan revizyonda istihdamın sektörel kompozisyonu 2009 yılına kadar kamuoyuna sunulmuştur. Yine bu revizyonda toplam istihdam aynı kalmakla beraber belirli sektörlerde istihdam rakamları sektörler arasında yeniden dağıtılmıştır. 2009 yılı öncesi için karşılaştırmaya olanak vermek amacıyla sektörlere göre yeniden dağılımlar belirli katsayılarla geriye doğru çekilmiştir. Bu nedenle 2007 yılı için TÜİK'in Nace Rev.1'e göre rapor ettiği sektörel istihdam rakamlarından farklılıklar olabilir.

Türkiye, G20’de gelir dağılımı en bozuk 5. Ekonomi

- ILO ve OECD’nin Raporunda oldukça önemli temel eğilimlere de değinilmektedir.
- Bu çerçevede G20 ekonomilerinde çalışanlar arasında giderek artan ücret adaletsizliğine raporda dikkat çekilmektedir.
- Artan adaletsizliğin sebepleri arasında beceriye-dayalı teknolojik değişimlerin daha becerikli çalışanlara sunduğu primler, ürün piyasalarında sürekli artan rekabet buna karşın sendikaların pazarlık gücündeki aşınma, finansal sistemin küreselleşmesiyle özel ücret (ikramiye) uygulamalarının artması gibi farklı nedenler sayılmaktadır.
- Ancak nedeni ne olursa olsun artan ücret adaletsizliği nihayetinde gelir dağılımında bozulmaya da sebep olmaktadır. Gelir dağılımında bozulma ise toplumsal uyuma ve ekonomik performansa zarar verebilmektedir.
- Bu eğilimleri tespit eden rapor; uygun vergi ve maliye politikası, ihtiyaç duyulan hallerde temel sosyal koruma harcamalarının artırılması ve bu harcamaların etkin bir şekilde dağıtılması, düzgün ve daha nitelikli işlerin yaratılmasını sağlayacak politika ve düzenlemelerin oluşturulması suretiyle mevcut olumsuz eğilimlerin tersine çevrilebileceğini ifade etmektedir.
- **Raporun bu tespitleri Türkiye açısından ayrıca önemlidir. Rapora göre Türkiye, G20 içinde gelir dağılımı en bozuk beşinci ülkedir.**

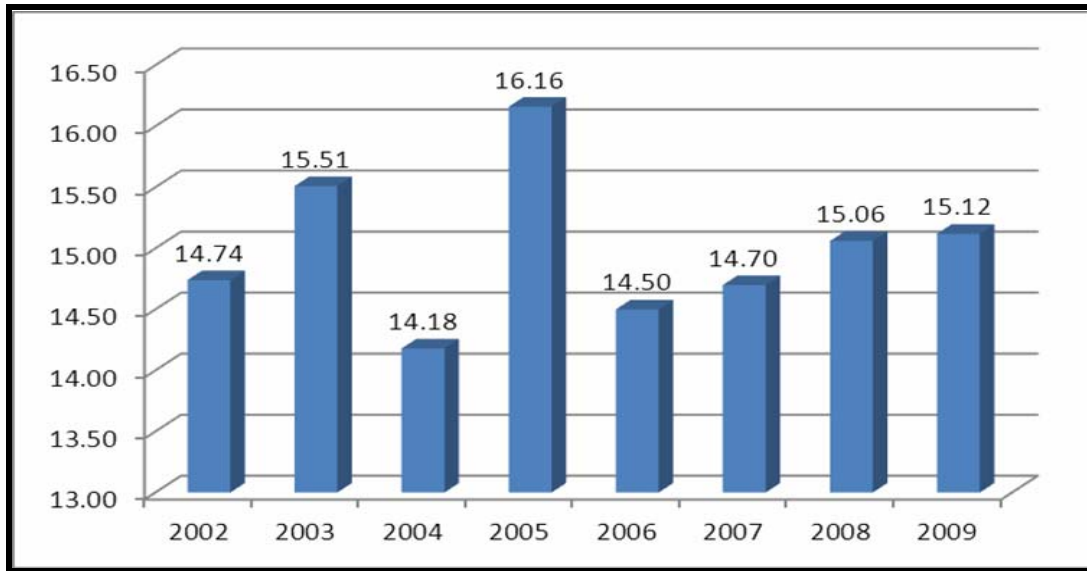
Grafik.4: Gelir Dağılımında Adaletsizlik (Gini Katsayısı, En Güncel Veriye Göre)

Kaynak: ILO, OECD

- Küresel piyasalarda ikinci dip dalgasının yoğun olarak tartışıldığı bir dönemden geçiyoruz.
- Kriz süreci olan 2009–2007 döneminde Türkiye’de gerek, yoksulluk gerekse gelir dağılımı göstergelerindeki hızlı bozulma dikkate alındığında sorunun çözümüne yönelik politikaların hızla uygulamaya konmasının önemi bir kat daha artmaktadır.
- Bu çerçevede kısa dönemde sosyal koruma harcamalarında etkinliği artıracak, gerçek hak sahiplerine bu yardımların ulaşmasını sağlayacak tedbirlerin bir an önce alınması gerekirken, orta vade de nitelikli iş ve istihdamı artıracak kapsamlı, diğer politika bileşenleri ile de desteklenen bir stratejinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Grafik.5: Harcama Esaslı Yoksulluk Oranı

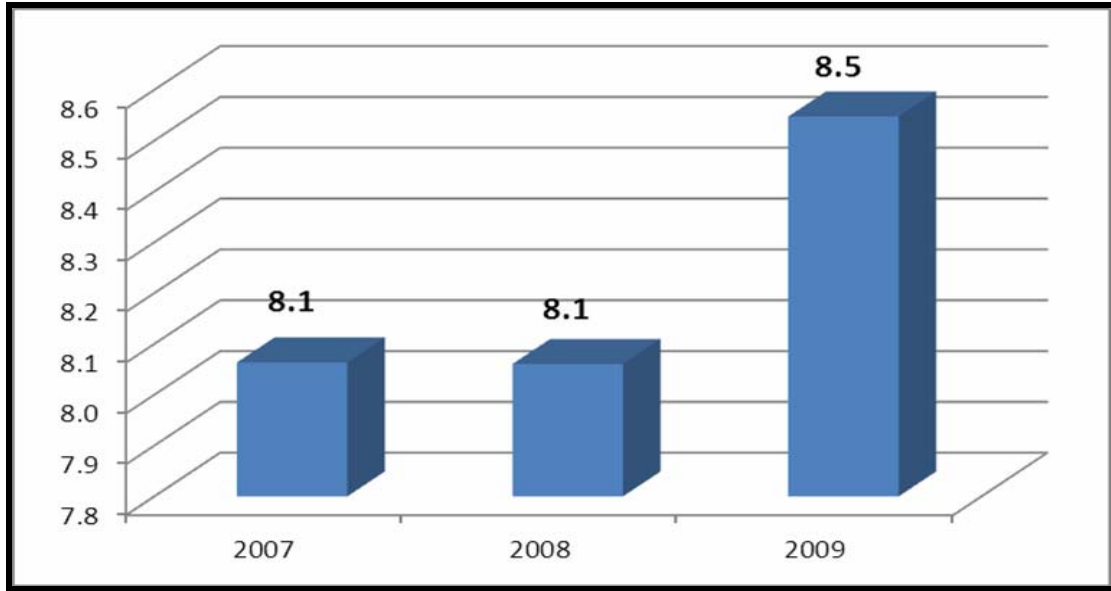
Kaynak: TÜİK

Tablo.2: Farklı Yöntemlere Göre Yoksul Sayıları (Bin Kişi)³

	2007	2008	2009	2009– 2007 Artış
Yoksul Sayısı (Gıda+Gıda Dışı) (1)	12 261	11 933	12 751	490
Harcama Esaslı Görelî Yoksul Sayısı (2)	10 127	10 497	10 669	543
Gelire Dayalı Görelî Yoksul Sayısı (3)	11 163	11 580	12 097	934
Yöntemlerin Ortalaması (1+2+3)/3	11 184	11 337	11 839	655

Kaynak: TÜİK

Grafik.6: En Yüksek Gelire Sahip %20'lik Nüfus ile En Düşük Arasındaki Fark-Kat Olarak⁴

Kaynak: TÜİK

³ Gerek Harcama, gerekse gelire dayalı görelî yoksul sayılarında eşdeğer fert başına düşen harcama ve gelirlerde medyan değerin % 50'si temel alınmıştır.

⁴ Eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelire göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelirlerin dağılımı tablosunda ortalama gelir düzeyi dikkate alınmıştır.